GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 20. 3 Lutego 1817.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Maiąc N. Pan wzgląd na celuiące usługi poniższych, w Galicyi umieszczonych Urzędnikow, iako to: 2go Kommissarza cyrkułowego, W. Jana Niteckiego, 3go Kommissarza cyrkułowego, W. Jerzego Ostermana, nadliczbowego Kommissarza cyrkułowego, W. Franciszka Nemetego, i Koncepisty gubernialnego, W. Karola Czecza (Czetsch), raczył nayłaskawiey mianować pierwszego Kommissarzem cyrkułowym 1wszey, drugiego Kommissarzem cyrkułowym 2giey, a dwoch ostatnich Kommissarzami cyrkułowymi 3ciey klassy.

Rownie też raczył N. Pan 3go Kommissarza cyrkułowego w Galicyi, W. Józefa Abrosa Rechtenberga, ze względu naiego zdolność i czynność w służbie kilkunastoletniey, mianować Kommissarzem cyrkułowym 2giey klassy.

Dostrzegacz Austryacki zawiera następuiący artykuł ze Szląska Austryackiego:

W Hoszycach wielkich, mieyscu, w Szląsku Pruskim, na samey granicy Austryackiey leżącem, był niedawno wielki pożar. Polny Marszałek-Porucznik Baron Wimpfen, dowodzący w Tropawie, kazał wyruszyć części osady. Widząc niebezpieczeństwo, w którem się wyż rzeczone, bardzo znakomite mieysce znaydowało, i znaiąc przyiacielskie stosunki, zachodzące między obu Państwami, a czyniące także obopólną korzyść codziennemu sąsiedzkiemu znoszeniu się, kazał przeyśdź żołnierzom swoim granicę, co nayszczęśliwszy skutek sprawiło. Powiodło się bowiem C. K. żołnierzom przez natężoną pomoc uśmierzyć pożar, i ocalić przez to wielką część budynkow, które stałyby się były niechybnie pastwą płomieni.

N. Król Pruski, napisał z powodu tego zdarzenia następuiący list do polnego Marszałka-Porucznika Barona Wimpfena: „Bardzo szacowny Mości Jenerale! Jenerał-Porucznik Hunerbein zdał Mi o tem sprawę, iak podczas pożaru w Hoszycach wielkich, stoiący osadą w Tropawie żołnierze Ces. Austryaccy, dawali z rozkazu WPana sposobem ludzkim pomoc nieszczęśliwym mieszkańcom, przy gaszeniu ognia i ratowaniu ich własności. Ten dowód okazanego na nieszczęście Poddanych Moich uczucia, podwóyną w oczach Moich ma wartość, gdyż widzę w nim oraz przyiemną oznakę szczęśliwego porozumienia się między żołnierzami Monarchy WPana a Moimi. Dziękuiąc WPanu, bardzo szacowny Mości Jenerale, i żołnierzom Jego w imieniu tych Nieszczęśliwych, którym za przyczynieniem się WPana tak dzielną dano pomoc, zapewniam Go oraz, że wszyscy Moi Zastępcy w Prowincyach Państwa Moiego, pałaią żądzą udowodnienia czynami tych uczuć przyiacielskich, któreś WPan przez postępowanie swoie okazał. Zostaię z szczególnieyszym szacunkiem

Panu Jenerałowi życzliwym.
Fryderyk Wilhelm.
W Potsdamie d. 26. Grudnia 1816.

Z Wiednia d. 24. Stycznia. — Z naywiększą radością donosiemy, że szanowny Marszałek polny i Prezes nadworney Rady woienney, Xiążę Szwarcenberg, codzień się ma lepiey. Skutki paraliżowego paroxyzmu, który go spotkał, zmnieyszyły się iuż tak znakomicie, iż wyglądamy z ufnością zupełnego wyzdrowienia iego, i pewną mieć możemy nadzieię, że ten świetny Wódz na długie ieszcze lata w zupełney sile dla Monarchii zachowanym zostanie. (Z *Dostrzegacza* Austryackiego).

Z Wiednia dnia 25. Stycznia. — Wyszło tu następuiące ogłoszenie:

C. K. Zjednoczona Deputacya wykupna i umorzenia ogłaszą niniejszem, że pod iey zarządzeniem, dozorem i kontrollą, w obecności wyznaczonego C. K. Kommissarza, i za wdaniem się deputacyyney nadworney Izby rachunkowey, z owych papierowych pieniędzy, które drogą dobrowolney pożyczki na prowizyę po 5 od sta w monecie konwencyyney, w skutku naywyższego Patentu z dnia 29. Października 1816go otworzoney, weszły, i na-

tychmiast przedziurawione zostały, znowu summa Dziesięciu miliionow Złotych Reńskich, a oraz 1600 ZR. papierowych pieniędzy, które C. K. Rotmistrz F. W. Lohr z patryotyzmu złożył, i na spalenie przeznaczył, poiutrze, d. 27. b. m. o godz. 10tey przed południem, w domu palenia na stoku (glacis) przed bramą Stubenthor zwaną, publicznie zniszczona zostanie.

W Wiedniu dnia 25. Stycznia 1817.

Adam Hrabia Nemes,
Zastępca Prezesa, i Deputowany Stanow Siedmiogrodzkich.
Antoni Hrabia Lanckoroński,
Deputowany Stanow Galicyyskich.
Jan Gadolla,
Deputowany Stanow Styryyskich.

Z Klagenfurtu d. 10. *Stycznia.* — Temi dniami wieziono przez miasto nasze pod liczną strażą Pułkownika Oliniego, a tuż po nim Jenerała Pignatellego do twierdzy Józefsztadu. (Z *gazety* Klagenfurtskiey.)

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Poselstwo Prezydenta do Kongressu sprawiło w obydwoch Izbach Reprezentantow Narodu i w Publiczności powszechnie przyiemne wrażenie. Tymczasem wciąż ieszcze trwaią żywe spory między federalistami a stroną republikańską Prowincyi rozmaitych. W Marylandzie otrzymali federaliści przewagę, w naywiększey zaś części innych Prowincyi, republikanie, do których także dawnieyszy Prezydent Jefferson, teraźnieyszy Prezydent Madison, a szczególniey Sekretarz Stanu Monroe należą. Utworzenie Banku narodowego, które szczęśliwie do skutku przyszło; nowe rozpoczęcie wypłat banków poiedyńczych w monecie gotowey, począwszy od Lipca 1817go, i niesnaski z Hiszpaniią, składaią główną osnowę gazet Amerykańskich. Nawalne deszcze narobiły szkody na lądzie, mocne burze szkodziły żegłudze, a w Nowym-Yorku dało się uczuć trzęsienie ziemi. Stan handlu i pomyślności, był w ogólności kwitnącym i korzystnym, luboć gazety Angielskie przeciwnie zapewniaią.

Według doniesień z Bostonu, dzień 4ty Grudnia przeznaczonym był podług praw do wyboru nowego Prezydenta. Wyborcy tameczni, w liczbie 22, obrali iednogłośnie szanownego Rufusa Kinga z Nowego-Yorku Prezydentem, a szanownego Johna Howarda z Marylandu, Wice-Prezydentem. Sądzą iednakże, że w innych Prowincyach Stanow Zjednoczonych, większość głosów na P. Monroe wypadnie.

Do Filadelfii przybyło z Amszterdamu 400 Szwaycarow, którzy się z Kraiu swoiego wynieśli. Chcą oni udać się do Vevay nad ieziorem Ohio, gdzie osiadło wielu ich ziomkow, trudniących się zakładaniem ogrodow winnych.

W Baltymorze zdarzył się niedawno znowu ten przypadek, że wszyscy maytkowie iednego okrętu Angielskiego, stoiącego na kotwicy w porcie tamecznym, (wyiąwszy sternika) nie chcieli żadną miarą powrócić do Londynu, i woleli raczey zostać się w Ameryce. Gdy wszystkie usiłowania, które czynił Kapitan tegoż okrętu w celu skłonienia tych marynarzy do odmienienia ich zamysłu, były bezskuteczne, i gdy tenże Kapitan nie mógł znaleźć natychmiast innych maytków, przeto przywiedzionym został do konieczności sprzedania tego okrętu.

Józef Bonaparte żyie spokoynie w małey włości pod Bodentownem (która 16--do 18,000 dollarów iest wartą) i stosuie się zupełnie do obyczaiów kraiowych.

Ameryka Hiszpańska.

Naynowsze wiadomości z Rio-Janeiro z dnia 25. Października (w Dostrzegaczu Austryackim umieszczone) donoszą, że woysko Portugalskie iuż znaczne postępy w Kraiu Buenos-Ayres zrobiło. Naczelny Wódz onegoż (którego imie nie iest wyrażone) wydał odezwę do mieszkańców Montevideo i wschodniego brzegu rzeki la Plata, oświadczaiąc onymże, iż Portugalczykowie przychodzą iako ich przyiaciele dla przywrócenia porządku i uwolnienia ich od iarzma Artigasa, którego mocy zniszczeniem zagrażaią. O dalszych zamysłach Portugalczyków nie ma wzmianki w tey odezwie. Niektóre listy dodaią, iż (w Brazylii) o zaięciu Montevideo przez Portugalczyków tak mało wątpiono, że iuż kilka okrętów z Rio-Janeiro z podróżnymi do portu tamecznego wypłynęło, a wyprawy handlowe w temże samem przeznaczeniu przygotowywano.—Według innych doniesień, ma Artigas 7000 woyska, które się po części z dobrze wyćwiczonych żołnierzy liniiowych, po części zaś z lekkiey iazdy składa. Artigas miał w kilku potyczkach wziąć górę, a na innem mieyscu wtargnąć nawet w granice Brazyliyskie.

Z Buenos-Ayres donoszą, że tam zaciągaią wiele ludzi do woyska. Rzeka la Plata wystąpiła była z brzegów i przez powodzie znaczne szkody porobiła. Jenerał Belgrano objął dowodztwo nad woyskiem powstańców Peruwiańskich.

Gazety Amerykańskie umieściły przeięte listy, częścią przez Gubernatora Hanwanny, częścią przez Hiszpańskiego Posła przy Zjednoczonych Stanach Ameryki północney, częścią też przez oyca Jenerała Toledo pisane. Te listy potwierdzaią, że Jenerał Toledo, który się nieiaki czas za sprawą powstańców Ameryki Hiszpańskiey ze wszystkich sił uymował, teraz ich opuścił, i za pośrednictwem Posła Hiszpańskiego znowu do służby Króla swoiego powrócił.

Hiszpaniia.

Według wiadomości z Madrytu pod d. 29. Grudnia (umieszczonych w gazetach Paryzkich) miał Król Hiszpański uchwalić wysłanie dwunastu Kommissarzy, a mianowicie sześciu do Mexyku, a sześciu do Buenos-Ayres, z propozycyami do powstańców tamecznych. Ci Kommissarze maią bydź opatrzeni w dostateczne pełnomocnictwa dla poiednania tych pięknych Kraiów z matką Oyczyzną (Hiszpaniią). Między osobami, którym to ważne poselstwo ma bydź zlecone, wymieniaią Jenerałów Rochego i Wittinghama. Obadwa maią posiadać zaufanie Króla, oraz potrzebne talenta i wiadomości, ażeby w tak ważnym przedmiocie mogli bydź użytymi. Biega oraz pogłoska, że 8000 ludzi samego wyboru woyska z Sewilli do Kadyxu wyruszyć, a z tamtąd pod rozkazami Hrabiego Abisbala (Jenerała O'Donella) ku rzece la Plata popłynąć maią.

Wyrokiem z dnia 6. Grudnia zakazał Król na nowo w Państwach swoich, tak Europeyskich, iako i Mexykańskich, sprzedaż wszelkich bawełnianych towarów Angielskich (nawet iuż wprowadzonych), a to na korzyść monopolium towarzystwa Filipińskiego.

Stolica Madryt, która dotychczas dawała sobie tytuł: bardzo szlachetnego, bardzo prawego i bardzo sławnego miasta, prosiła teraz Króla o pozwolenie, aby się także: bardzo bohatyrskiem miastem nazywać mogła. Król maiąc wzgląd na wielkie dowody przywiązania i wierności mieszkańców tey stolicy ku swoiey osobie, zezwolił na tę prośbę wyrokiem, d. 22. Grudnia do Prezesa Rady Kastylskiey wydanym.

Gazeta dworska Madrycka z dnia 31go Grudnia donosi o dymissyi P. Aranjo z Ministerstwa Przychodów następuiącemi słowy: „Król zezwolił nakoniec na kilkakroć ponowioną prośbę Ministra Przychodów Don Manuela Lopeza Aranjo, i uwolnił go od tego urzędu, mianowawszy go rzeczywistym Radcą Stanu w dowód swoiego szacunku dla niego. Następcą Don Manuela Oranjo iest P. Garray, któremu sprawy Ministerstwa Przychodów tymczasowo poruczonemi zostały.

Według gazet Angielskich, podał P. Oranjo Królowi, krótki czas przed wzięciem dymissyi, wykaz wydatków kraiowych na rok 1817sty; według tego wykazu, wynosiły zaległości z roku 1815go i 1816go 35 miliionów, a niedobor (deficit) na rok 1817sty 10 miliionów piastrów.

Sądzą, że P. Cevallos, którego do Dworu Neapolitańskiego wysłać miano, kierować będzie niezabawem znowu iako pierwszy Minister sprawami Królestwa.

Gazety Hamburgskie piszą, że Infant Hiszpański Don Francesco, naymłodszy Syn Króla Karola IV., który z rozkazu Brata swoiego, panuiącego teraz Króla Ferdynanda, miał się da Madrytu udać, i iuż przez Cenis przeieżdżał, odebrał w drodze od gońca umyślnego doniesienie, aby dalszey podróży tymczasowo zaprzestał. Wrócił się zatem do Turynu.

Brazyliia i Portugaliia.

Wieści o powrocie N. Króla Portugalskiego i Brazyliyskiego do Lizbony, które się niedawno rozeszły, maią według innych doniesień bydź całkiem bezzasadne.

Prywatne listy z Lizbony donoszą, że znany Jenerał Hogendorp przybył z Francyi do Lizbony, zkąd, iak słychać, do Brazylii popłynąć zamyśla.

Wielka Brytaniia i Irlandya.

Królowa zapadła była bardzo za zdrowiu przez zapalenie w kiszkach; przez puszczenie krwi została uratowaną. Doniesienie zaś Lekarzy o stanie zdrowia Króla przez miesiąc Grudzień, było w tych wyrazach: „Król na ciele iest zdrów; biorąc w ogólności, iest spokoynym, ale choroba umysłu zawsze ta sama.“

W. Xiążę Rossyyski Mikołay, powrócił w towarzystwie Jenerała Bloomfielda do Londynu z podróży, odprawioney w głąb Anglii.

)(2

Dnia 8. Stycznia okrytym był Londyn mgłą tak grubą, iakiey naystarsi ludzie nie pamiętaią. Aż do południa musiano wszędzie palić światło, a domów z iedney strony ulicy do drugiey, rozeznać nie było można. (W Wiedniu była d. 4. Stycznia mgła, równie prawie tak mocna.)

P. Hunt gra teraz formalnie rolę mowcy Ludu. Wydał ón był odezwę do Prezydenta Bathu, ażeby w tem mieście zgromadzenie Ludu zwołał; a gdy ten nie przyiął tey propozycyi, przeto P. Hunt wezwał sam przez poprzylepiane kartki mieszkańców Bathskich, aby się dnia 6. Stycznia na zapowiedzianem zgromadzeniu stawili. Zjechawszy tam w dniu pomienionym przed południem, miał natychmiast mowę do małey liczby ludzi, znayduiących się na podwórzu domu iego, poczem wezwał ich do powtórnego zgromadzenia się w Orange-Grove, gdzie wkrótce z dwoma innymi mowcami (młodym wieśniakiem i księgarzem) wystąpił. Wszyscy mieli koleyno mowy, na które obecni to gwizdali, to klaskali. Mowcy nie sprawili iednakże pożądanego wrażenia, i nie mogli do żadnego kroku skłonić słuchaczy swoich. P. Hunt zdawał się bydź zupełnie przekonanym, że z całą swoią wymową u mieszkańców Bathskich niczego nie dokazał, dla czego podobnoś wszelkich podobnych kroków zaniecha.

Według gazet Londyńskich z dnia 6. Stycznia okazały się przychody kraiowe w ostatniem ćwierćroczu (od 5. Października do 5. Stycznia) przeszło o 1,000,000 funt. szterl. (10,000,000 ZR.) mnieyszemi, aniżeli w ćwierćroczu poprzedzaiącem, i wynosiły tylko 11,118,000 funt. szterl. (111,180,000 ZR.); wydatki na to samo ćwierćrocze wyznaczone czynią 13,200,000 funt. szterl. (132,000,000 ZR.), a zatem przeszło dwa miliiony więcey, aniżeli zebrano. Po oznaymieniu tych szczegółów spadły fundusze publiczne o pół procentu. Dzienniki poumieszczały obszerne rozumowania nad tym niedoborem (*deficit*). Gazeta Morning-Chronicle z podwoioną odwagą zaczepia Ministeriium, twierdząc, że niepodobna iest utrzymać się długo przy teraźnieyszym systemacie wydatków. Przeciwnie zaś gazeta Kuryer zapewnia, że za pomocą niektórych oszczędności iuż przygotowanych, i kredytu, który rewersa skarbowe maią, Rząd łatwó pokona raczey pozorne, aniżeli rzeczywiste trudności tego braku. Gazeta Times stoi w pośrodku, odrzuca obie zdania, iako przesadne, i przepowiada, że nayblizszy budżet zrządzi stanowczą walkę między obiema wielkiemi stronictwami politycznemi. Gazeta Times sądzi za rzecz pewną, że zwycięzcy lub zwyciężeni, mogliby potrzebować pomocy od strony trzeciey, a mianowicie od polityków, maiących wpływ do teyże gazety (od strony Wellesleiowskiey).

Francya.

Dnia 12go Stycznia zł żył Marszałek Lefebvre (Xiążę Gdański) przysięgę wierności przed Królem, i otrzymał z rąk iego buławę marszałkowską.

Gazeta powszechna zawiera następuiący list z Paryża pod d. 10. Stycznia: „Od miesiąca trwały układy względem żądanego przez Rząd Francuzki od sprzymierzonych Mocarstw zmnieyszenia woyska, i względem innych, tyczących się tego przedmiotów. Przez traktat pokoiu Paryzkiego z dnia 20go Listopada przyięła na siebie Francya troiaką powinność: 1.) wypłacić w przeciągu lat pięciu nadzwyczayną, nałożoną na nią kontrybucyę; 2.) żywić 150,000 woyska sprzymierzonego, pozostaiącego w pogranicznych Departamentach Francuzkich, i 3.) zaspokoić bardzo znakomite pretensye, które maią do Francyi obce Kraie, Korporacye, Administracye i osoby prywatne, mianowicie w Prowincyach, odpadłych od Francyi w roku 1814stym. Rząd Francuzki domaga się teraz złagodzenia tych punktow. Co do pierwszego, okazali się Ministrowie sprzymierzeni w Paryżu natychmiast skłonnymi do przedłużenia terminu wypłaty, a Dwory ich (wyiąwszy Rossyyski, od którego, z powodu odległości, żadna odpowiedź ieszcze nie nadeszła) zezwoliły na to z nieiakiemi odmianami. Drugi punkt był trudnieyszym; gdyż dla niedostatku funduszow i wielkich zaległości podatkow, których ze wszystkiem wybrać nie było można, kassy we Francyi nie są tak napełnione, aby można opędzić z nich wyżywienie woyska sprzymierzonego. Należało iednakże prędko temu zaradzić, czemu nic lepiey dogodzić nie mogło, iak pożyczka. Rozpoczęte względem zaciągnienia onyże układy w Londynie, nie szły długi czas pomyślnie, lecz teraz miały, iak słychać, za wdaniem się Angielskiego Rządu, osiągnąć skutek pożądany. Summa tey pożyczki, dotychczas ieszcze niewiadoma, obróconą bydź ma na żywienie zaymuiącego Francyę woyska sprzymierzonego. Trzeci punkt, to iest obrachowanie obcych pretensyi, idzie swoim trybem, lecz wypłaty podobnoś się dłużey przeciągną, aniżeli dotychczas rozumiano."